

Arga Doktorn har blivit ännu argare

Arga Doktorn har blivit ännu argare. Björn Bragée är upprörd över den arrogans han mötte under arbetet med TV-serien och menar att svensk hälso- och sjukvård lider av "nånannanism".

Det var dottersonen Hugo som tyckte att Björn Bragée skulle ta namnet Arga Doktorn eftersom han såg sin morfar som en blandning mellan Gordon Ramsey, Arga Snickaren och Dr Phil.

– Det var lite kul och stämmer nog rätt bra. Namnet spreds snabbt vidare och när jag för två år sedan startade en Facebooksida och fick mängder med brev från upprörda patienter var det givet att kalla sidan för Arga Doktorn.

Smärtläkare med egen mottagning

Björn Bragée är smärtläkare och driver en egen mottagning på Banérgatan i Stockholm. I ett av väntrummen hänger gamla vykort över sjukhusbyggnader runt om i Sverige. Som liten lekte han i parkerna runt sjukhuset i Söderhamn där hans pappa var syssloman.

Han drivs av en genuin vilja att försöka förändra vården till det bättre för patienterna. Därför tackade han, efter viss tveksamhet, ja till SVTs satsning Arga Doktorn som sändes hösten 2013.

I sex program fick tittarna följa Jessica, Åsa, Patrik, Lennart, Thomas och Inger som på olika sätt råkat illa ut eller ramlat mellan stolarna i vården. I oktober sändes programmet om Lennart. Han var tonåring när han första gången sökte sjukvård för symtom som senare skulle visa sig vara en hjärntumör.

Lidande i decennier

Lennart togs dock inte på allvar och blev ständigt avvisad. Efter många turer fick han till slut genomgå datortomografi som visade att han led av en stor hjärntumör. En omfattande operation resulterade dock i en halvsidig ansiktsförlamning.

Lennart fick ett flertal plastikoperationer, men ingreppen misslyckades och han fick utstå ett omfattande lidande i flera decennier. Efter flera försök att få rätt till en plastikoperation på annan ort gav hemlandstinget till slut med sig, efter påtryckningar av Arga Doktorn.

– Många patienter känner sig avvisade och övergivna av vården och tvingas jaga besked och diagnoser. Det är oerhört kostsamt och orsakar ett djupt lidande, helt i onödan.

Huvudsyftet med programserien, menar Björn Bragée, var inte att påvisa missförhållanden och peka ut skyldiga, utan att ta patienternas perspektiv och försöka hjälpa dem över alla hinder i en organisation som lider av en "ofelbarhetskultur".

Ansaret sköts undan

– Bara en enda ansvarig läkare av alla vi träffade kunde erkänna fel och brister. Övriga envisades med att säga att allt hade gått rätt till eller så sköt man ansvaret vidare till någon annan. Detta undergräver allmänhetens förtroende för vården.

Kritik har riktats mot att media skapat en gräddfil för särskilt utvalda patienter. Björn Bragée förstår kritiken, men tycker att programmen behandlat de problem och svårigheter som många patienter möter, på ett seriöst och respektfullt sätt.

– Vi tog patienternas perspektiv för att belysa hur maktlösa många är. I flera fall försökte vi lyfta frågor om

remisser och bedömningar till ansvariga på olika nivåer, utan att få svar. Ingen skulle vara gladare än jag om program som Arga Doktorn inte hade behövt göras.

Ny patientlag – till vilken nytta?

Björn Bragée vet hur det är att känna sig maktlös. För fem år sedan drabbades han av cancer och blev inlagd och opererad. Han chockades över hur smutsigt det var på vårdavdelningen och blev orolig för infektioner. Trots att han sa till hände inget. Då larmade han till slut media.

Även Björns bror Mårten har upplevt maktlösheten. När Mårten sökte för blod i urinen fick han vänta fyra veckor på cystoskopi. Beskedet var cancer i urinblåsan. Efter åtta månader opererades han, men då var det för sent.

– Min bror är bara en av många som löper stor risk att dö i förtid på grund av en hälso- och sjukvård som lider av allvarliga systemfel.

”Den gamla lagen följs inte”

En ny patientlag är på väg. Björn Bragée undrar retoriskt vad vi ska med den till när den gamla inte följs? Patienter har redan i dag omfattande rättigheter och kan bland annat skriva egenremisser, söka vård i andra landsting och genom vårdvalet fritt välja mellan olika vårdgivare.

Lösningen på de problem som finns i vården är en personcentrerad vård där patienten ses som en resurs. Det ger en både billigare och effektivare vård, menar Björn Bragée.

– Låt patienternas hålla i rodret och definiera uppdraget. Inte vården. Det finns ingen väg tillbaka, bollen är redan i rullning. De problem vi ser i dag kommer inte att finnas om tio år. Patienternas val kommer att tvinga systemet att korrigera bristerna.

Tveksam till ny omgång

Programformatet Arga Doktorn väckte stort intresse på TV-mässan i Cannes. Björn Bragée är tillfrågad om att medverka i en ny omgång, men är tveksam. Att göra TV är både tidskrävande och omständligt. Han har fullt upp med sin mottagning och att debattera svensk sjukvård i olika sammanhang. Nyligen var han också inbjuden som föreläsare till Föreningen grävande journalisters årsmöte. Och smått hemlighetsfull säger han:

– Jag har ett stort projekt på gång som handlar om att skapa en patientsajt. Jag ska också utvidga verksamheten på kliniken så att patienter med egenremiss lättare ska komma till. Att kunna hjälpa patienter på olika sätt ger mig energi.